

sergin1@hurriyet.com.tr

Sedat ERGIN

Hocabey Ufuk'la benim elimden tuttu ve...

1 989 yılı şubat ayında, Hürriyet'in Washington muhabiri olarak görev yaptığım O tarihte YÖK Başkanı olan Prof. İhsan Doğramacı bir toplantı için Washington'a gelmişti.

■ Cumhuriyet'in Washington muhabiri ise şimdi aramızda olmayan Ufuk Güldemir'di. Doğramacı'nın da katıldığı toplantıyı izlerken, kendisiyle bir mülakat yapmanın iyi bir fikir olacağını düşündük. Doğramacı, Ufuk'la birlikte yaptığımız randevu talebini kabul etti.

■ İtiraf etmeliyim ki, niyetimiz kendisini köşeye sıkıştırmaktı. Prof. Doğramacı'nın 12 Eylül döneminde kurulan YÖK'ün başına gelmesiyle başlayan ve ANAP döneminde devam eden bazı tasarımları kamuoyunda çok tepki topluyordu.

■ Örneğin, askeri yönetim döneminde 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın verdiği yetkiye dayanarak yüzlerce solcu öğretim üyesi üniversiteden atılmıştı. YÖK'ün özellikle bir kararı büyük güdültü koparmıştı, meşhur sakal geleneği... Bazı tanınmış öğretim üyeleri bu yasağı protesto edip üniversitelerden ayrılmıştı.

■ Mülakat için Doğramacı'nın kaldığı Virginia Crystal City'deki otele giderken bu başlıklarda kendisini mat edeceğimizden o kadar emindik ki...

■ Mülakat nasıl sonuçlandı dersiniz?
■ Otelin lobbiesinde oturanlar mülakattan başlamasından yaklaşık iki saat sonra gözlüklü, iri gövdeli yaşlı bir adamın, birini sağına, diğerini soluna aldığı iki gencin ellerinden tutarak merdivenlerden aşağı indiğine, bu şekilde onları kapıya kadar götürüp, arkalarından el sallayarak uğurladığına tanıklık edebiliriz.

■ Planladığımız gibi onu mat edemediğimiz. Ne kadar köşeye sıkıştırmaya çalışsak da bulduğumuz argümanlarla, verdiği yanıtlarla bütün sorularımızı püskürttü. Tasfiyeler konusunda hiçbir sorumluluk almamış, kalık kayafet genelgelerinin hatalı olduğunu, değiştirilmesi gerektiğini söylemiş, hatta "Sakala izin vermeyen rektörü görevden alalım" demişti. Ona göre de YÖK sisteminde düzeltilmesi gereken pek çok sorun vardı.

■ Bazı yanıtları tamim edici değildi. Ama yine de baş edemeyeceğimizi görüp, pes etmeden başka bir çaremizin olmadığını anlamıştık. Prof. Doğramacı da muhataplarını kolaylıkla etkisi altına alan muazzam bir ilna yeteneği vardı. Karşısındakine bir şekilde nüfuz ederdi.

■ Hocabey ile ilişkim 1993 yılında Hürriyet'in Ankara Temsilciliği görevini üstlenmemden sonra daha yakın bir şekilde devam etti. Orun Bilkent'teki evinde pek çok dünya liderini eğitirdi, yemeklere katıldım, onları nasıl etkilediğine, sağıştığına yakından tanık oldum. Muhtelif ortamlarda sohbetinden istifade ettim.

■ Ve genç yaşlarda kendisine karşı olan eleştirel duruşum yerini giderek hayranlığa bıraktı. Kendi organizasyonunu, onun planını size büyük bir sevecenlikle ve ustalıkla kabul ettiriverirdi. O bir organizasyon dahisiydi.

■ Prof. Doğramacı Cumhuriyet döneminin en büyük şahsiyetlerinden biri olarak tarihteki yerini çoktan almıştır. YÖK dönemindeki icraat ölümünden sonra da tartışılacak ve kendisiyle ilgili muhasebe muhakak ki terazinin bir kefesine konacaktır. Bununla birlikte, terazinin diğer kefesine de girmek gerektiği eseler konacaktır. Sıfırdan yarattığı Hacettepe ve Bilkent Üniversiteleri en büyük iki eseridir. O olmasaydı, bu iki üniversite de bugün doğmamış olacaktı.

■ Bu okullardan mezun olan on binlerce öğrenci, yetişen binlerce öğretim üyesi Türkiye'nin insan envanterine katkıları, ülkenin en önemli tüccar güçleri arasına girmişlerdir.

■ Prof. Doğramacı'nın yaşam öyküsü, bu haliyle bir insanın tek başına neleri değiştirebileceğini, nasıl dev bir fark yaratabileceğini gösteren, Cumhuriyet tarihinin en önemli başları örneklerinden biridir.

■ Hocabey ile son karşılaşmamız Ankara'da UNICEF'in düzenlediği bir baloda oldu. Yemeğin sonunda uzun bir süre yan yana oturup sohbet ettik. Yapmayı tasarladığı projelerden söz edip cebinden çıkardığı ajandasını gösterdi. Sonraki yıllara yayılan tarihlere de bir dizi program işaretlenmişti.

■ Sonra ajandasının o sayfalarını açıktı tutup bir süre yakan doğru tuttu ve kendisi de başını yukarı çevirip bir süre baktı. Ardından ekledi:

"Yukarıya gösteriyorum, 'Bak, daha yapacağım işler var, bana zaman ver' diyorum..."

■ Tann'dan zaman istiyordu. Bu, bir Hocabey klasiğiymiş. Tann'ı da ikna etmeye çalışıyordu...

■ Dün kendi ajandamdan kontrol ettim.

28 Şubat 2008 tarihinin altındaki bölüme

"Ankara'ya hareket, UNICEF Balosu, Bilkent Oteli" diye not düşülmüş.

Dehşet yukarı tutarak tamı tamına iki yıl kazanmış Hocabey.

■ Yazıyı bitirirken ben şimdi Washington'a dönüyorum ve otelin lobbiesinde Hocabey ve Ufuk

hep birlikte kapıya doğru yürüyoruz.

■ Kapıdan çıkıyorum ki, Ufuk da yok, Hocabey

de...